

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Ecologische inventarisatie Boogplein

Opdrachtgever: Gemeente Winsum

projectnummer: 275.00.04.00.00

Onderwerp: Ecologische inventarisatie Boogplein Winsum

Datum: 13-12-2018

Inleiding

KADER

Gemeente Winsum is voornemens om het Boogplein te Winsum te ontwikkelen. Om de uitvoerbaarheid van dit plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 13 november 2018 bezocht door een ecooloog van Bügel-Hajema Adviseurs. De weersomstandigheden waren: half bewolkt, droog, circa 11 °C en een matige wind.

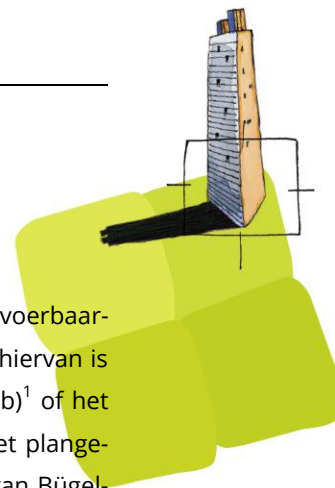
PLANGEBIED

Het plangebied betreft het terrein tussen de W. Ripperdastraat, R. Praediniusstraat, het Winsumerdiep en de woonerven ten noorden van de Kloosterstraat. Het terrein is gelegen in het centrum van Winsum. Op het terrein zijn enkele gebouwen, parkeerplaatsen, een grasveld en opgaande begroeiing aanwezig. De bebouwing is opgetrokken uit bakstenen en heeft een pannendak. De opgaande begroeiing bestaat uit vier (oude) paardenkastanjes in het zuiden van het plangebied en een strook bomen en struiken langs het Winsumerdiep.

Permanent oppervlaktewater ontbreekt in het plangebied.

De voorgenomen plannen bestaan uit de bouw van appartementen, woningen en commerciële ruimten. Hiervoor zal bestrating worden verwijderd en grond vergraven. De opgaande begroeiing langs het Winsumerdiep zal deels worden verwijderd en de vier paardenkastanjes in het zuiden van het plangebied blijven behouden. Tevens blijft de bebouwing behouden.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Impressie van het plangebied op 13 november 2018. Links de parkeerplaatsen en de vier paardenkastanjes (gezien vanuit het noorden). Rechts het grasveld en de groenstrook (gezien richting het noorden)

Soortbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Deze betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFF) via Quickscanhulp.nl³ (© NDFF - quickscanhulp.nl 12-11-2018 11:53:18) blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het plan-

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens: de Gegevensautoriteit Natuur heeft vastgesteld dat ze kloppen. Informatie is te vinden op www.natuurloket.nl.

³ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten in relatie tot het plangebied zijn aangetroffen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt, de Gegevensautoriteit Natuur staat hiervoor in.

gebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het gaat om amfibieën, zoogdieren en vogels met jaarrond beschermde nesten.

Het grasveld bestaat onder andere uit de plantensoorten veldbeemdgras, witte klaver, paardenbloem, grote weegbree en gekroesde melkdistel. De aangetroffen soorten duiden op voedselrijke omstandigheden. In het zuiden van het plangebied staan vier (oude) paardenkastanjes. De opgaande begroeiing langs het Winsumerdiep bestaat onder andere uit de soorten sneeuwbes, hazelaar, eenstijlige meidoorn, Spaanse aak, es, klimop, laurierkers en linde. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek en worden gezien de terreingesteldheid ook niet in het plangebied verwacht.

In een van de bomen langs het Winsumerdiep is een flinke holte aangetroffen die mogelijk tot een vleermuisverblijfplaats kan leiden. In de overige begroeiing zijn geen holtes aangetroffen die toegang kunnen bieden tot vleermuisverblijfplaatsen. Mogelijk biedt de bebouwing in en direct om het plangebied geschikte vleermuisverblijfplaatsen. Vleermuisverblijfplaatsen kunnen niet worden uitgesloten op basis van het veldbezoek.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen als gewone dwergvleermuis en laatvlieger (Quicksanhulp.nl). De opgaande begroeiing vormt geen onderdeel van een doorgaande structuur van opgaande begroeiing, waardoor het geen onderdeel is van een (essentiële) vliegroute voor vleermuizen. Wel is het Winsumerdiep ten noorden van het plangebied geschikt als vliegroute voor vleermuizen als gewone dwergvleermuis, meervleermuis en watervleermuis.

De bebouwing in en direct om het plangebied biedt mogelijk geschikte broedmogelijkheden voor vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus (Quicksanhulp.nl). Er zijn geen nesten of sporen aangetroffen in de bomen die duiden op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten. Wel zijn er in een van de paardenkastanjes en een boom langs het Winsumerdiep nesten van vermoedelijk houtduif aangetroffen. In de opgaande begroeiing kunnen meer algemene soorten als merel, winterkoning, houtduif en Turkse tortel tot broeden komen. Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor enkele jaarrond beschermde vogelsoorten, zoals de uit de omgeving bekende huismus (Quicksanhulp.nl).

In het plangebied kunnen enkele algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals bosmuis en huisspitsmuis (Quicksanhulp.nl), voorkomen. Voor de te verwachten algemene soorten geldt in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Niet-vrijgestelde (en dus beschermde) grondgebonden zoogdiersoorten worden gezien de terreingesteldheid, de afwezigheid van sporen en/of het ontbreken van geschikt biotoop niet verwacht in het plangebied. Zo zijn geen sporen, zoals uitwerpselen of prooiresten, van steenmarter aangetroffen

(bekend uit de omgeving van het plangebied, Quickscanhulp.nl). Hooguit foerageert deze soort incidenteel in het plangebied. Voor uit de omgeving bekende waterspitsmuis (Quickscanhulp.nl) ontbreekt geschikt leefgebied in het plangebied.

In het plangebied zijn hooguit enkele algemene amfibieënsoorten, zoals bruine kikker, te verwachten. Voor deze soorten geldt in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Beschermde en niet-vrijgestelde amfibieën zijn niet bekend in de directe omgeving, bovendien ontbreekt geschikt leefgebied in het plangebied en de directe omgeving. Dergelijke soorten zijn zodoende niet te verwachten.

Beschermde soorten uit de soortgroep vissen, reptielen en ongewervelden zijn niet in het plangebied te verwachten vanwege het ontbreken van waarnemingen uit de omgeving van het plangebied en/of het ontbreken van geschikt biotoop.

TOETSING

Alle bebouwing in het plangebied blijft behouden waardoor negatieve effecten op mogelijke verblijfplaatsen in bebouwing kunnen worden uitgesloten. Met de kap van (een deel van) de groenstrook langs het Winsumerdiep gaat mogelijk een verblijfplaats van vleermuizen verloren. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd, ook als deze tijdelijk niet in gebruik zijn. Nader onderzoek is nodig om vast te stellen of vleermuizen een verblijfplaats in de boom met holte langs het Winsumerdiep hebben. Op basis van het nader onderzoek kan worden bepaald of negatieve effecten op vleermuizen optreden en of een ontheffing van de Wnb moet worden aangevraagd. Mocht het zo zijn dat de boom met holte langs het Winsumerdiep blijft staan, is het niet noodzakelijk nader onderzoek naar vleermuizen te doen.

De kap van (een deel van) de opgaande begroeiing heeft geen negatieve effecten op (essentiële) vliegroutes voor vleermuizen doordat het geen onderdeel is van een doorgaande structuur van opgaande begroeiing. Het kan niet worden uitgesloten dat het Winsumerdiep onderdeel vormt van een (essentiële) vliegroute voor vleermuizen. Om negatieve effecten op een mogelijke vliegroute te voorkomen dient tijdens de werkzaamheden en tijdens het gebruik van de appartementen langs het Winsumerdiep gebruik te worden gemaakt van (buiten)verlichting met gerichte lichtarmaturen die geen lichtuitstraling richting het oppervlaktewater veroorzaken.

Er gaan geen vogelnesten die jaarrond beschermd zijn verloren door de werkzaamheden in het plangebied. Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen in gebruik zijnde nesten van de meer algemeen voorkomende vogels worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een

standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Met de uitvoering van de plannen zal het plangebied minder geschikt worden als foerageergebied voor vleermuizen, steenmarter en vogels met jaarrond beschermde nesten. De afname van foerageergebied is echter marginaal en bovendien is in de directe omgeving ruim voldoende en deels hoogwaardiger alternatief foerageergebied aanwezig. Met de uitvoering van de plannen zijn geen negatieve effecten op foerageergebied voor vleermuizen, steenmarter en vogels met jaarrond beschermde nesten te verwachten.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdierensoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Groningen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Voor de overige soort(groep)en kunnen negatieve effecten op in het kader van de Wnb beschermde soorten worden uitgesloten.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden, geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN - voormalige Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor de provincie Groningen

uitgewerkt in de Provinciale Omgevingsvisie 2016-2020 en de Omgevingsverordening provincie Groningen 2016. Van belang is dat de provincie Groningen geen externe werking kent voor het NNN.

NATUUR BUITEN HET NNN

Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid wordt verder buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande bos- en natuurgebieden en weidevogel- en akkervogelleefgebieden.

INVENTARISATIE

Het plangebied ligt niet in of grenst niet aan een in het kader van de Wnb beschermd gebied. Het plangebied ligt op een afstand van ruim tien kilometer ten zuiden van het dichtstbijzijnde in het kader van de Wnb beschermde gebied, te weten Natura 2000-gebied Waddenzee. Het meest nabij gelegen NNN-gebied ligt op circa 2,8 kilometer ten zuiden van het plangebied. Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als bos- en natuurgebieden buiten het NNN ligt op circa 400 meter ten westen van het plangebied en het dichtstbijzijnde weidevogelleefgebied ligt op een afstand van ruim 100 meter ten westen van het plangebied. Tussen het plangebied en deze beschermde gebieden liggen wegen, bebouwing en agrarisch gebied.

TOETSING

Gezien de terreinomstandigheden, de afstand tot beschermde gebieden, de inrichting van het tussenliggend gebied en de aard van de ontwikkeling, kunnen met betrekking tot het voorgenomen project negatieve effecten op Natura 2000-gebieden, het NNN, bos- en natuurgebieden buiten het NNN en weidevogelleefgebieden worden uitgesloten.

Deze inventarisatie geeft geen aanleiding voor een voortoets in het kader van de Wnb en is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van het plan een nog onvoldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Uit de ecologische inventarisatie is naar voren gekomen dat aanvullend onderzoek naar vleermuizen in het kader van de Wnb noodzakelijk is. Aan de hand van het nader onderzoek kan bepaald worden of het aanvragen van een ontheffing van de Wnb nodig is en of deze in voorkomend geval verkregen kan worden. Mocht het zo zijn dat de boom met holte langs het Winsumerdiep behouden blijft, is het niet noodzakelijk nader onderzoek naar vleermuizen te doen.

In verband met de soortbescherming van de Wnb is het nodig om bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Tevens dient tijdens de werkzaamheden en tijdens het gebruik van de appartementen langs het Winsumerdiep gebruik te worden gemaakt van (buiten)verlichting met gerichte lichtarmaturen, dit in verband met een mogelijk essentiële vliegroute voor vleermuizen langs het Winsumerdiep.

Een nadere analyse in het kader van de gebiedenbescherming van de Wnb of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. Het plan heeft geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van natuurlijke habitats en soorten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Wnb nodig. Het project is daarnaast op het punt van provinciaal natuurbeleid niet in strijd met de Provinciale Omgevingsverordening.